

Nepravilni se dopisi ne šalju.
Evidencija se pisma, oglaš. itd.
tiskanja pe. obično. ...

Komni list nedodje na vrijeme,
nada se javi odpravništva u stvar-
nom pismu, za koje se ne plaća
postizina, ako se izvans napisu:
"Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Stogom rasti male stvari, a nesloga sve pokvari. Kar. pol.

Izlazi svakog četvrtka na cijelom
arhivu.

Dopisi se nepravilno ako se
neoblažu.

Nabliježevani listovi se neprimaju.
Predplata s postizinom stoji 20
for., za seljake 25 for. na godinu.
Razmjerno for. 25/2 i 1 za pol go-
dine. Izvan carinske više postizina.

Na mails jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalazi
se u Via Farnese br. 14.

Poziv na predplatu.

Koncem ovoga mjeseca iziće našim
predplatnikom predplata za ovu go-
dinu. Radi toga pozivljemo ih ovim,
da na vrijeme predplatu obnoviti izvole.
Nemarne i okorjale dužnike izručili
smo odvjetniku, koji će postupiti proti
svakomu bez obzira.

Predplata na naš list stoji na
godinu za imućnije for. 5, za seljake,
djake, itd. for. 2; za pol godine po-
lovica gornjih cijena.

Novce neka se šalje na podisanu
postarskom doznačnicom. Ujedno neka
svatko naznači, da li je dočini iznos
za novu predplatu, za stari dug, za
oglasje itd.

Uprava „Naše Sloge“.

Poslie groznih prizora.

Oortal. smo posve kratko prizore
u carevinskom vieću dne 24., 25., 26. i
27. prošloga novembra. Iz onoga će si
naši čitatelji moći stvoriti bar ponekle sud-
o. grozotah, koje su u tih sjednicah vla-
dala. Sramotne bi bile za svaku skupštinu
najneizobraženijih ljudi, a kamo li da nisu
za carevinsko vieće. Vikalo se je, psvalo,
grozilo, zviždalo, urlikalo, lupalo; tukli
su se zastupnici medju sobom; jedan je i
nož izvadio i s njim grozio; bacalo se
pisma predsjedniku klubšice papira, da i
tepak crnilnik, koj bi ga bio mogao ubiti,
da se ne umakne; položilo se je ruke čak
i na predsjednik a i na podpredsjednika,
i turalo jih sa njihovih stolicah. I to su čini-
li socijalni demokrati raznih narodnosti,
i tomu su učestvovali Niemci svih mogućih
kategorija osim njemačkih konservativaca.
I ti svi Niemci kao i njihova glasila krive
s tih događaja vladu grofa Badenija,

predsjedništvo od većine izabrano i ve-
ćinu samu. Kriva je vladu grofa Badenija,
jer je dala nješto pravice českomu narodu.
Kriva je većina, i po njoj izabrano pred-
sjedništvo, jer je konačno, pošto je vidila
da drugače neće, htjela silu silom suzbiti
— i to ne toliko radi sebe, koliko za to,
da se riješi neke stvari, koje se drži nuž-
dnimi za državljane, monarhiju, i monarhu.
Za to glavno, se je dala u borbu većina,
za to izvrgli su sami sebe predsjednik i
podpredsjednici, najvećim porugam pak i
navatam, za to je Badeni postavljao čak
svoj život u pogibelj. To još dne 27. no-
vemora.

Povaji izvan parlamenta.

Otkad su izašle jezikovne naredbe za
Česku i Moravsku, naredbe, kojimi se je
dalo Čehom nešto prava na temelju zaka-
na, koji obstoje već 30 godina; otkad
se je te naredbe izdalo, dražilo se je nje-
mačko pučanstvo unajeto proti vladi grofa
Badenija u svakojakih sastanecih i po no-
vinah; zvalo na pomoć i Niemce izvan
monarhije; neki zastupnici — Niemci bili
su se čak javno tužiti i zvat, na pomoć
u samo njemačko carstvo. Čim su nje-
mački zastupnici već nepodobitine, u pa-
rlamentu počinjali, tim su jih novine jače
slavile. Od početka bilo jih je malo, koji
su izgrede u parlamentu činili. Broj njihov
se je sve to više množio. Za Senerera,
Wolfa i druge prajzovce i vikaće počet-
kom nije nitko mario. Al kad su drugi
Niemci vidili, kako se one slavi, požalili
su i drugi njihove „slave“, i počelo jih
sve to izvadjeti nepodobitine. Konačno
dne 27. novembra bili su skoro svi na
djelu te „slave“. Na galerijah parlamenta
bilo je uvijek natlačeno ljudi. Svaki, i koji
nije prije mario zanj, htjao je sad viditi
što se to u njem događa. A mnogi i
mnogi stajali su ure i ure pred raznim
vrati parlamenta. Događaji su se pripo-
vjeđali vani; novine pisale su strancarski,
razdražljivo. Wolfovu ženu silkale su kao
mučenicu. Ljudi se je razdražilo, a da i
nezna za što, nit se za to pita. Po dva
put priridili su svedčillisti djaci obhode,
klicali Senereru i Wolfa, a proti vladi,
pjevali prajzovske pjesme. Tako i subotu
dne 27. novembra, i nedjelju dne 28. Taj
dan, nedjelju, pridružili su njim se i radnici.
Sve nagovoreni. Na tisuća bilo jih je okolo
podne pred parlamentom. Ono što su klic-
kali zastupnici — Niemci u parlamentu,
klicala je svjetina pred parlamentom. Glavni

klicaj bio je: „Abzug Badeni!“ — „Doll
s Badenijem!“ Svjetina se nije htjela
razidi, pače se je i suprotstavljala redarom.
Morali su doći na pomoć vojnici. Došli
su husari na konjih, i razjerali svijet,
tako da se je većinom pobrap na objed.
Poslije objeda bilo jih je opet, al nebijahu
tako kompaktni kao okolo podne. Kao
odziv tim pojavom na ulici u Beču ima
se smatrati pojave, mnogo grozotije, na
ulicah u Pragu.

Pad Badenijev.

Njegovo Veličanstvo cesar i kralj
nebijase u Beču za groznih dana. Oba-
vješten o događajih došao je subotu na
večer. Već te večeri izvjestio ga je ministar-
predsjednik Badeni o svem, što se je do-
godilo. Već tom prilikom da je dao ostavku,
to jest molio svoga gospodara, da ga digne
sa časti i službe. Tako je već i drugda
učinilo, al cesar i kralj nije primio ostavku,
nego htjao da bude i dalje ministar-pred-
sjednik. Reč bi, da je Badeni držao, da će
i sada tako biti, ne da bi želio, da bude
ministar-predsjednik i na dalje, nego da
se žrtvuje i na dalje. To jasno kaže
uvodni članak u njegovom listu „Reichs-
wehr“ od nedjelje u jutro. Malo je kad
koji službeni članak onako odlučno na-
pisan kao onaj. Skusio sam sve moguće načine
da vladam s parlamentom — neda se —
vladat uz bez njega! To je po prilici smisao
članka. A tomu odgovara i prvišnje pismo,
supodpisano od Badenija, a izašlo već
nedjelju prije podnava, i oglaseno u pa-
rlamentu.

Medju tim sbili su se oni izgrede pred
parlamentom, kod kojih je trebalo i hu-
sara. Zasadalo je ministarsko vieće. Ba-
deni priobio je svojim drugovom ministrom,
da je dao ostavku za svoju osobu. Ne-
djelju već večer raznašalo se je po cijelom
Beču izvanredno izdanje strogo službe-
noga lista „Wiener Zeitung“, u kojem ja
debelo tiskano stajalo, da je ostavka Ba-
denijeva prihijena, a Gautscha povjeren
sastav ministarstva. Ta vijest u službenih
novinah imala je vidljivo namjeru, da
umiri njemačko pučanstvo Beča.

Na to je nastalo silno veselje u Izraelu
i kod svih, koji su hotice ili nehotice duže.
Drugi dan se je u posebnih izdajkih novina
slavilo, kako su Niemci pobjedili, kako je
vanjina parlamenta porazila većinu, kako
je pao Badeni, koj nije htjao plesati kako
Niemci svire — a kako sviraju i kako
su svirali za groznih dana, to smo vidili.

Badeni je zbilja pao! Proti njemu
činili su izgrede najprije prajzovci Senerer,
Wolf i drugovi, te socijalni demokrati. Od
drugih Njemaca bili su mu protivni radi je-
zikovnih naredaba najprije Niemci iz Češke,
pak iz drugih zemalja, što dalje to više
njih. Gungula nisu drug; činili osim štogod
pojedinci. Do zadnjega dana ostavili su
to prajzovcem i socijalnim demokratom. Za-
dnji dan, kad je većina ovih bila izklju-
čena, onda su preuzeli zadaću gungule svi
ostali Niemci, osim konservativnih. Drži
se njekom stalnošću, da su to činili spo-
razumno s najbližimi samoga Badenija. On
njim je izdao svoju misao, da se nada da će
bit mir, kad se dotadanje vikaće odstrani, da
će se moći razpraviti osnove, koje je sma-
trao nuždnimi, da će izvršiti svoju najtežu
zadaću, te tako uzdržati se. Onim nje-
govim najbližim kao da to nebijase drago,
jer nebijahu nikad iskreno uvjeda, jer
su drugih nazora, jer neće pravdosti;
pak kao da su oni do zadnjega dana raz-
mjerno mirne Niemci nagovorili, da čine
gungulu, pak da će tako srušiti Badenija.

Valjda radi vanjske politike ministar
vanjskih posala Golnowski da nebijase
prijatelj Badenijevu unutarnje politike. Često
da su si bili u sukobu sa nazori. Već ne-
koliko dana prije pada pisao je polusluž-
beni list ministra vanjskih posala „Frem-
denblatt“ nepovoljno o postupku Badenija.
Zadnji udarac, već nedjelju, kao da
je dao Badeniju magjarski ministar-pred-
sjednik Banffy. Vidio je, da neće doći ni
do provizorija nagode, i da bi moglo doći
do odnosa, koji nebi prijali Magjarom.
Oni svi rade na svoju posvemašnju neod-
visnost, al njihovi ljudi na vladu znadu, da
za to nisu dovoljno pripravnji, oni se hoće
još jačati na račun ove polovice monarhije;
njim stoji dobro imati glavnu rječ u cijeloj
monarhiji — a to jedno i drugo imadu uz
nagodu sa ovom polovicom monarhije.

Čavao u lies Badenija kao ministra
predsjednika zablo je i bečki načelnik Dr.
Lueger. Već dan prije združio se je sa
izgređnici u parlamentu. Rekao je, da ne-
može jamčiti za mir u gradu. Molio je za
audijenciju kod cara, da mu to reče. Je
li bio kod njega ili ne, to se nezna.

Sve skupa, koji su kopali grob Ba-
deniju, vodila je glavno njihova mržnja
proti slavenskim narodom.

Badeni.

Bivši ministar predsjednik grof Ka-
zimir Badeni je talijanskoga porijekla. Prije

PODLISTAK.
Istarski razgovori.

Preporučeni na razmišljanje svim Istranom,
a ponajpače prodancem i njihovim dru-
govom.

Ive: Sad ću vam, dragi moj Mate, povedet,
ča je povedal jedan austrijski oficir-
očevidac — o junactvu talijanskeh
dobrovoljci, ki su sli va Grčku pod
vodstvom deputata Ciprijanja. Tisti
se je oficir upravo vrnuo iz Grčke i
povedal ovo:

Bili smo na grčko-turakoj meje.
Bilo je mnogo Grki i do 70 talijan-
skeh dobrovoljci. Talijančici su bili
svi va crljenkeh garibaldinskeh mjavah,
a mnogi od njih imeli su za sobom i
mandoline i kitare. Bili su dobre volje.
Kantali su i sopli na kitarah; odu-
ševljenje bilo je veliko.

Jednoga dana čitaljima je Ciprijani
zapoved. Oduševljeval je svoja hrabre
soldate, i opjevaj talijansku „hrabrost
i oduševljenje“, s kojim se taču Tali-
jani za grčku slobodu. Al na jedan-
put priluteli su Turci. Pa da vidit —
talijansko junactvo! Počeli su bežat,
čim su počele kruglji zviždat — i viš
ti hrabrosti talijanskeh dobrovoljci:
na jelsniput su se našli na trbuheh i
su se bili skrili!!!

Mate: Ma, viš ti njih, to su se oni već
bali Turak, nego se zajec boji čoveka.

Ive: Homo dalje! Drugi dan morali su
marsirati dalje. Austrijski oficir je bil
kod „prednje patrola“, a Talijani su
bili kako glavna trupa. Na jednom
su jih pozdravili Turci s kragljami.
Oficir je gledal s kanoculom, od kuda
prihajaju krulje, kade su Turci? Obr-
nul se je na to, da bi dal zapovedi
talijanskoj čete, ali za badava: Tali-
jani ni više bilo. Gledal je na okolo,
gledal s kanoculom, al crljenkeh maj-
ni bilo videt. Poskrili su se bili opet.
Još treba spomenut, da je pucala samo
mala četica Turci, ka je bila poslana,
da vidi, kade su neprijatelji.

Mate: Ostrgon, al se znaju na „skri-
valca“ igrat Talijani!

Ive: Jutra dan pital je spomenuti oficir
Ciprijanija, koliko je imel mrtveh med
svojim. A ovaj mu je ponosno od-
govoril: ni jednega. — Na to mu je
oficir rekal: znam, mrtvega ni jed-
noga, al koliko od njih jih je trčali
razbilo, to mi ne bite za stalno znali
povedet.

Kad je bila ta Ciprijanijeva četa
talijanska pokazala takovu svoju hra-
brost, — razpustili su ju bili Grki;
Va toj čete bilo je najviše takovah
ljudi, ki nitaju od čega živet, i to
guslari i pjevaci, ki su oteli čagod

svojom „hrabrošću“ zaslužiti.

Mate: Dakle i tom prilikom su pokazali,
kako znaju Talijani teč, zač su na to
vavek navejali.

Ive: Kad su se ti junaki vraćali iz Epira,
grčka vlada je komač čekala, da se
riješi teh Talijani. Kad je pak ča šla
talijanska legija, došlo je i do krva-
vih tučnjava.

Grčka je vlada gledala, da se čim
prije oslobodi od teh talijanskeh ju-
naki; pa im zapovedala, da se moraji
valje ukrcat va Epiro Ali ti „junaki“,
ki su šli va Grčku za neč sasma dru-
gega, nego borit se za slobodu i kr-
šćanstvo, nisu oteli ni čut o takovem
odlasku, nego su zahtevali, da ih se
prej odpelje va glavni grad Grčke,
va — Atenu. Vlada je mislela, da
ima i prez Talijani va Atene preved
nesigurvali i sumnjivih ljudi, pak je
razorazala Talijane. Va porte je prišlo
do boja med Talijani i gradjani. U
tom boju bili su ubijeni dva od Tali-
jani, a šest ih je bilo ranjeno.

Brod, ki je odpeljal Talijane va
Brindisi, prutili su dva ratna broda.
Ča su se Talijani tako branili pod va
„zlatnu“ domovinu, bil je razlog i to,
da su mnogi od njih bili prosti bje-
gunci.

Lepli su to fakini „morali biti“, kad
je grčka vlada sanstrala za potrebu,

da ih dva ratna broda odpelju iz
grčke zemlje! Upravo kako junaki!

Mate: Pa još sam čul, da se je našlo
nekoliko listi talijanskeh va Trste, ki
su slavili to talijansko junactvo!

Ive: A imeli su po pravice i ča hvaliti!
No još ću vam neč reč. Iz Ateni su još
neč po telegrafu bili spurdčili o nes-
ramnosti te talijanske rulje, ka je
šla va Grčku, da upotrebi priliku ne-
sredne vojne, pak da bi tu opravljala
svoje „nosle“. Već sam vam povedal,
kako je te svoje „spasitelje“ spudila
grčka vlada iz svoje zemlje, a sad ću
vam povedet ča se je dogodilo med
vodjom talijanskeh junaki de Felice-
jem i ministrom predsjednikom grč-
kim Kallijem. Taj Talijan počel je
na ministra kricat i pozivat ga na
odgovornost, zač da su talijanski ju-
naki bili — okradeni od Grki. Istina
pak je to, da su neki Talijani krali, kade
su samo mogli. Za to su i šli tamo!
Kad je pak taj špekulativni vodja
talijanskeh junaki postajal sve ne-
sramnej i nesramnej, pozval je mini-
starski predsjednik Balli policiju, ter
joj zapovedel, da tega talijanskoga
junaka odpelje valje na talijanski ratni
brod i neka tamo prose, da ne pusie
tamu de Felice-u, stupiti opet na grčko
tlo.

(Još će toga bit.)

par stotina godina naselo se u Galiciji, u negdanjem poljskom kraljevstvu, jedan njegovih predja, od kojega je on potekao. U njegovom značaju je svakako štogod talijanskoga ostalo. Njegovo srce, njegovo činstvovanje, bilo je svakako slavensko. I po svojoj sklonosti je on želio, da štogod dobra učini za slavenske narode, koji neimaju svojih zakonitijim zajamčenih prava. Negriješimo, ako rečemo, da mu se je takovu zadaću i dalo. Već kao namjestnik u Galiciji on je sličnu zadaću imao. On je naime kao takav imao bar porekle zadovoljiti Rusine, stanujući u Galiciji. Pred njim nisu htjeli Poljaci dati nikakvih prava Rusinom. Pod njim dalo njim sa je kojesta. Kao specifično Poljak možda nebi bio toga učinio, ali učinio je kao vjeran službenik svoga gospodara. Zauhtijevati su to probiti ovoga i celokupne monarhije. Rusinom imalo se je dati prava, da se njih tako odvrati od težnje za drugom njim susjednom i po krvi srodnom državom.

Sličnu zadaću i sa sličnih razloga imao je Badeni u većem obsegu kao ministar - predsjednik. Nije uspeo. Mnogi su uzroci izvan njega samoga da toga nije dosegao; štogod jih ima i u njem samom. Glavni takav uzrok ješt njegova neodolnost. Dobra je srca, pak se nebi bio rad nikomu zamjerio. Odlučio se je na nešto, došli su oni, kojim nebijaše to povoljno, pak je kolebano, čekao zgodu, način, kako da provede što je naučio, a da nepreviđi ni oih, koji su mislili, da je ono, što je namislilo, proti njim. Njegovo okleivanje uzelo se je za slabost, za popuštavanje. pak su oni, koji su se smatrali zapostavljeni njegovim namjerama, postajali sve to drzovitiji. Već prije zaključenja carevinskoga vieća u proljetju, a svakako izmed zaključenja i opetnoga otvorenja, mogao je kojesta poduzeti, čim bi se bio mogao uzdržati. Do zadnjega hipa nije se htio na deanicu osloniti, a onda bilo je već prekrasno. Očujkako se s lijevicari, ili bar s jednim dijelom njih, htjeo jih je svakako bar nekoliko dobiti, gladio jih je i mazio, a što je to on više činio, to su ga oni slabijim smatrali, to su drzovitiji postajali. Dogodio mu se je po prilici onako, kako se događa majkam, koje provede mažu svoja pokvarena djeca, koje još, mjesto ju kazniti rad njihove razkalasjenosti, sve to više popuštaju, te koja pak majku prije ili kasnije taku, mjesto da je ona njih.

Dobrih namjera, dobre volje, za pomoć potištenim, nemože mu se odreći. I nam Hrvatom i Slovincem htjeo je pomoći. Do njega nije nijedan ministar, a kamo li ministar-predsjednik propustovao onako Primorje, kako je to on učinio. Nije se začao umornoga puta, htjeo je na svoje oči bar štogod viditi. Ako nije više vidio, krivi su više drugi nego li on. Ako nije svojih namjera izvršio, krivi su opet drugi, a kriva je i kratkoga vremena, u kojem bijaše na čelu ove polovice monarhije. Štogod je ipak pripravio.

Njegovih namjera nepripisujemo samo njemu, pače jih glavno pripisujemo onomu, a ime koga je radio. Ovaj ostaje i izu pada Badenijeva, pak s toga držimo; da nam netreba ni malo zdvajati. Pače možda budu njegovi nasljednici spretniji u izvršivanju namjera onoga, u ime koga rade nego li bijaše grof Badeni.

Barun Gautsch — ministar predsjednik.

Pavao Dr. barun Gautsch nije nova osoba u javnom življenju ove polovice monarhije. Kako malo koji, ili nijedan, učinio je mlad vi-oku karieru. Već sa 34 godine svoje doba bio je ministar bogostovija i nastave. Sa Taaffe-jem bio je pao, za Badenija bio se je opet digao na isto mjesto, na kojem bijaše prije. Sad je eto sa 46 godina dobe svoje ministar predsjednik i upravitelj natarnjih posala. Po sastavu ministarstva on je tako rekću sv. Pet odjehn l predstojnika, među njimi dva iz njegovoga prvijega ministarstva, su sada ministri. K tomu jedan drugi viši činovnik, i samo jedan stari ministar, grof Weisersheim. Viši činovnici kao da su došli još na više mjesto. Takav sastav odgovara položaju. Da nebude jala među strankami, i za slučaj da se nebude moglo s parlamentom dalje, nek vlada osob ti pouzdanik krone ujedno sa bivšimi činovnici, podložni prvomu, i kako se pretpostavlja nejednostrani.

Njegova preuzvišenost baron Gautsch njih kod našega naroda na najboljem glas. Za njegova prvoga ministarovanja počinio je koj-šta, što opravdava taj glas. Koji su ga prije poznali i koji ga danas poznaju, kazuju, da se je znatno promjenilo, i to na bolje. Odnosi su drugi.

Čovjek kao čovjek netreba da se mienja po odnosajih, premda može, upoznav bolje odnošaje, promjeniti i svoje nazore.

Ministri pak i moraju računati sa promjenjenimi odnosajih. Kad barun Gautsch kao čovjek i nebi bio promjenio svojih nazora, on kao ministar predsjednik valja da računava sa obstojećimi okolnostimi. Njemu bijaše jako lahko sastaviti ministarstvo, jer ljudi, i sposobnih, se uvijek rade, koji su voljni biti ministri. Činovnici rade, su ministri, a kad i nebi rade, oni valja, po svojem činovničkom značaju, da se odazovu kad to zahtijevaju od njih oni, koji imadu upravljati državom.

I koliko bijaše Gautschu lahko sastaviti ministarstvo, toliko mu je teško zadržati za se parlamentarna stranka i većinu njih, izglediti opreke, koje među njim postaje, omogućiti posle groznih dogodjaja parlamentarno djelovanje. To je sad glavna zadaća ministra predsjednika baruna Gautscha. Do sad — a pišemo ovo nedjelju — nagadjao se je sa strankami deanicne i lijevice, odnosno knašo je da dobije prvni i bar njeke drugih, al do kakovoga stalnoga uspjeha nije došlo.

Dok deanicne, u kojoj su i naši zastupnici, stoji čvrsto, dotle se neimamo bojati. U ostalom razvile se stvari kako nam drago naša stvar mora prije ili kasnije, s Gautschem ili bez Gautscha, pobjediti, jer je naša stvar pravedna, jer probiti i čistije i monarhije zahtijevaju, da se i nam bude pravedno, i jer se to na odlučnom mjestu stalno također uvidja.

Dopisi.

Iz Kastavščine dne 30. novembra pišu nam: Nas ovdje nije ni malo iznenadila poruka našeg veleovrednog zemljaka gosp. Jorčevića, kojom nam javlja, da se je u Arbanasih Krtićih očitovao Hrvatom. Zalet svoje dosadašnje protunarodno djelovanje, tek nam je začudno, da su mu čestiti arbanasiki prvaci povjerovali na laku ruku. Mi bi ovdje slične njegove opazke bacili u zapećak, pa ni o ovoj nije se ovdje, ni najmanje komentiralo.

Da je on ponovio svoje pokajanje pred mnoštinom puka u Arbanasih i to suzno oka, za nas nije i opet ništa osobita, kad znamo, da Krtići običaje za kojekakve malenkosti plakati, da jošte suzno oka veseleo zapjeva.

U koliko smo imali pravo nevjerovati Krtićevoj pokori najbolji nam je dokaz sama njegova izjava na svoje jednomisljenike, koju je kao otvoreno pismo pisao dne 17. novembra o. g. (Donesosmo u i zadnjem broju u cijelosti. Opazka uredništva.) Evo nekoliko opazaka o toj izjavi:

Odmah na početku spominje, da su ga razne okolnosti, između kojih i pomajkanje novčanih sredstava (?) prislilile, da prestane sa izdavanjem svoga lista, dočim kod nas je javna tajna, da su drugi trušili na list i da ga je politička oblast (Dvojimo. Op. Ured.) zastavila. Napried veli, da ga njegova odluka veže, da se neće više baviti izdavanjem svakog lista, dok niza živo nagovara svoje jednomisljenike, da čim prije ustroje društvo, koje bi opet imalo izdavat „Pravu Našu Slogu“. Nadalje veli, da je preka potreba, da se pošto po to uzdrži strauka kojoj je sveta zadaća, uz gojenje bratske sloge i ljubavi postojano braniti domaći prag, te slavno ime „Istarskog Slavena“. Opraštinje se od svojih prijatelja kao vlastnik i izdavatelj „Prave Naše Sloge“ očituje, da je glupost i gola laž, da se je on tobože prodao Hrvatom, ili da je u sličnom poslu bio kod gosp. Dr. Staugera.

Svoj list zaključuje ovako: Braćo! Ostajala onakav, kakvog me je majka na svijet dala, biti ću u Vas do božje volje dušom i tielom uz naše geslo: vjera sveta, nevjera prokleta. Dakle na posao braćo! Neka svaki po mogućnosti trznuje, a te žrtve očekuje od svakog od Vas Vaša majka Istra!

Kod nas riedki su oni, koji razumiju ovo njegovo dvolično pismo, u kojem se Krtići kopreca kao sišmiš u zraku. I takvo pismo imalo bi valjda njemu služiti kao javno očitovanje na rieci, koje je začao čestitim arbanasikim Hrvatom, i koje oni valjda očekuju.

Iz Arbanasa kod Zadra. Na 21. pr. mj. u 3 sata u jutro pokosi neomoljiva smrt zaludu sili, Frana Semerčića iz Baške-Nove, u proljeću života svoga, u 19 godina. Tužna ova viest potresla je sve one, koji su ga poznavali, a osobito njegove gg. učitelje i drugove, koji su njime izgubili vrlug druga, vjerna prijatelja i uzorna rodoljuba. Frane je bio veoma marljiv i

vriedan učenik. Bolovao je od mašice. Do 11. o. mj., polazio je marljivo školu. Na 12. o. mj. legao je u krevet, iz kog se nije više digao. Pokojnik ostavlja za sobom uciviljena majku, dvoje sestara i oca, koji je također teško bolestan.

U ponedjeljak 22. pr. mj. u četiri sata poslie podne objavljen bi svečan pokop. Njegove ostanke pratilo je učiteljsko osobije ovog zavola, njegovi drugovi, te mnogo raznaženih njegovih prijatelja. Pogrebnu prisustvovala su i djeca c. k. vještbonice, koje je pokojnik vele ljubio.

Pitomci III. raz. položili su mu na grob liep vijenac napisom: „Učiviljeni drugovi Frana Semerčića“. Drugi je vijenac bio s napisom: „Nezaboravnomu prijatelju Frana Semerčića šalje Anka Vukić“.

Na otvorenom ga grobu pozdravi drug mu ovim riečima: „Kao braća brata svoga dopratimo tebe do posljednjeg zemaljskog stana. Svima nama tuga muči grud, al' nemože tebe da probudi.“

U velikoj tuži tješi nas samo ono, što je u bolesti bez prebola i tebe tješilo vjera. Ona nam, dobri Semerčiću, kaže, da će tvoja čista duša biti stigla do uzora svoga — do Boga pravednoga.

Svaki dan si, družo mili — zdrava duha u nezdravu tjele — dolazio k nama u zajednički dom, da priberes nove duševne hrane i okrijepe plemenitoj želji svojoj, da nam budeš izgled marljivoga rada, da nam pokažeš kako se za rana treba pripravljati na borbu proti tminama neznanstva i pregarati sama sebe radi najplemenitijih dužnosti — prosvijete svoga naroda.

U ime našeg doma zajedničkoga, u ime doma tvoga rođenoga, u ime tužne Istre tvoje, i u ime naše domovine čiele, primi na usta moja kako su nam tvoji na sron jadi tri, opraštajna nskrika, isto kroz plač kazujem tebi:

Hvala tebi oćeniče dobri, Semerčiću mili, na poniznosti, ljubavi i zahvalnosti naprama gojiteljima tvojima, hvala tebi družo vjerni, prijatelju iskreni, na srdačnom milovanju sudrugova tvojih; hvala tebi mladion plemeniti, na prjgoru mladosti tvoje u zamašnoj želji, da budeš na diku naroda našega, na korist zavičaja svoga i domovine svoje!

Tvoje tjele neka počiva u rodnoj zemlji, tvoja uspomena neka žive u našim srcima, tvoja duša neka uživa na nebesima. Amen!

Dragi Frane, tebe već nema među nama, ti si u luci mira, — gdje nema nepravde, gdje pravda stoluje. O dragi Frane moli tamo, moli Vječnog, da dađe Trojnim raztuženim snage, eda prebole tešku ranu! Moli također vječnog Oca, da jednom sunce sine i tvojoj domovini, koja si toli žarko ljubio!

Franina i Jurina

Fr. Ma da su kapitan Cvek onemu meštridine, ču ma ono figuru kralja Lumberta, dali dobru salatu.

Jur. Če s praven?

Fr. Če misliš, da nima drugoga posla, to sen rekai samo za žulac.

Jur. Tako ja tako, sen komad malo odahnul od straha.

Različite viesti.

† Antun Kurelić, posjednik i trgovac u Picnu, umro je naglom smrću dne 5 tek. u 60 godini života svoga. Uz sve uzke rodbinske svaze, koje su vrlug pokojnika spajale sa najmoćnijim otudjenimi nam živiji u paznišoku obćini, znao je on uzdržati hrvatski značaj svoje obitelji i u tom duhu uzgojiti ju, čemu je najbolji dokaz uzgoj podjeljen sinu si Dr. Šimcu. Skroman i bog- nije se htjeo izdicati, ali je znao i pot- biti preskočiti u pomoć tužnom seljaku, a da ga ne izrabljuje. Hrvan narod mu opetovano zasvičediće svoju ljubav i štovanje, birajuć ga u upravno vieće poretze obćine Pican, a nije uzmanjko, da mu

izkaže i zadnju počast, dohrivl imuogrojan na sprovod, koji se obavio 7. tek. Pokoj i mir njegovoj blagoj duši, a naša iskrena snćat njegovoj čestitoj obitelji!

Novi nadbiskup za Goricku. Ovih dana bijaše imenovan knezom nadbiskupom za Goricku preuzg. g. Dr. Jakov Missia, sadašnji knez nadbiskup u Ljubljani. Talijani nisu zadovoljni s tim imenovanjem, a koliko mogu biti Slovenci, pokazati ču nam budućnost.

Barun Sternec. U ponedjeljak primino je u Beču naglom smrti zapovjednik vojne mornarice, admiral baron Dunbleski pl. Sternec. Počivao u miru! Zapovjedništvo c. i kr. vojne mornarice preuzme — kako se glasa — nadvojvoda Karlo Stjepan.

Kako se Koprčanje Talijani u Beču. Zna se kojim su načinom Talijani došli u parlament. Zna se kako bijaše njihovo držanje u njem. Zna se, da su čak htjeli biti posrednici između Čeka i Niemca, i to oni, koji neadaju Hrvatom i Slovincem u Primorju nikakvih prava. Rad bi bili s deanicom u koliko se je vlada na sje oćenjala. Srca jih je vuklo k lijevicarom. Kad je već svršilo kakvo govoranje, onda su javili u novinah, da su mislili izdati ti i tu izjavu. Svakom prilikom turali su se u novine a za te, da dodje na znanje, da su tu i oni, kad jih nitko drugi nije htjeo spominjati. I sad, otkad je pao Badeni, a nastupio Gautsch, igraju istu ulogu. Gautsch se dogovara s deanicom i lijevicom, Talijane ne zove. Da ipak svrnu nek u pozornost na se, i u toj dobi razprava, dižu nogu, javljaju u novine, kako su imali dogovor sa njemačkimi veleposjednicima, koje bi vlada svakako htjela dobiti na svoje strane, i dodaju da ima između njih i tih veleposjednika dodirnih točaka. Koprčanje!

Njihove novine javile su već subotu, da će oni nedjelju u deputaciji k ministru predsjedniku. Kad jih on nije htjeo zvati, da dodju k njemu, a kamo li da se bi potrudio do njih, onda su se nudjaju sami i Takvi su u Beču oni, koji su došli poznati kao oholi i samovoljasti! U ostalom jesu li bili kod ministra - predsjednika, i što su opravili, o tom neima viesti.

Činovnički ministarstva. Za ovo doba, barem kao prelaz bijaše valja najzgodnije, da se ministarstvo sastavi iz činovnika. Oni mogu biti vrsni, sposobni, n-jednostrani, mogu imati najbolje vlastitosti. Al jedno je jako značajno kod svaga toga. Svi ti ministri, bivši činovnici, su Niemci. Svi bijahu visoki činovnici, većina desne ruke ministara, odjelni predstojnici, najviši činovnici. Još jih je i drugih, na sličnih mjestih, u raznih mjestih, skoro svi su Niemci. Sam sastav činovničkoga ministarstva kaže, da su visoki i najviši činovnici u Austriji Niemci, i da smo još daleko od provedenja ravnopravnosti u svih mogućih posljedjih

Jedan značajna crtica iz posljednje sjednice parlamenta. U kratkom opisu dogodjaja u posljednjih sjednicah izbjegao nam je jedan, koj ovdje naknadno pribićujemo. Početkom sjednice dne 27. novembra, pritiskao je jedan poslužnik, i to Slovinc, na puce električnoga zvonca, u znak, da će na skoro početi sjednica, i zovnu tako po parlamentarnoj zgradi raztrešene zastupnike. Tako se čini prije svake sjednice, tako je činio onaj poslužnik već sto i sto puta, po nalogu predsjedništva a bez prigovora s bud koje strane. Taj dan je morao bježati. Čim se je pokazao i počeo zvoniti, zavikao je zastupnik Dr. Steinwender, inače profesor srednjih škola, a za njim i razni kulturni Niemci: Dolja s njim! Poslužnik je ipak zvonio, vršes svoju dužnost. Al je na to vječut potrcuo prema njemu, kroz ministarske i bilježničke stolice, isti Dr. Steinwender, i kad e poslužnik bježao, Steinwender za njim. Kad su to junačivo toga profesora vidjeli njeki drugi njemački zastupnici, trčali su i oni za poslužnikom, koji njim je pak svim pobjegao. Valjda će Steinwender, kao uvjet, za ponovne razprave parlamenta, postaviti, da se onoga poslužnika odstrani!

Dr. Krtić proti Dru Janežiću. Poznati Dr. Krtić prijavio je odvjetnika g. Dru Janežića iz Voloskog odvjetničkog odvjetničkog komori dalje on tobož priobćio glasovitu notu c. k. kotarskoga poglavarstva u Voloskem o ponašanju i djelovanju Dru Krtića, pribićenu u „Našoj Slogi“ br. 26. od dne 2. julja t. g. Odvjetnička komora Ilenosvala je ovdješnjeg odvjetnika g. Dru Fleischera da istražuje u tom poslu, na što se je ovaj obratio pismenim upitom na našega urednika, da li je istinito što tvrdi g. Dr. Janežić, da nam on nije poslao spomenutu notu, što je naš urednik; privredno izjaviv, da je na to pripravio i prišedi.

*) Pitomac III. razreda c. k. učiteljskija.

Čudno nam se čini kako može odvjetnička komora u ovom poslu istraživati pošto bijaše rečena nota na javnoj razpravi proti D. ru Krstića na sudu pročitana.

Članove „Matica Hrvatska“ u naših stranah, koji žele imati čvrsto i krasno vezane krasne knjige naše „Matica“ preporučamo knjigovezicu g. Ivana Schneidera u Zagrebu (Vidi oglas).

Hrvatsko akademsko društvo „Zvonimir“ izabralo je na svojoj drugoj izvrednoj skupštini dne 12. tek siječnja odobr.; Predsjednik: cand. med. Dragutin Čiotti; podpredsjednik: cand. med. Ante Grinić; L. tajnik: cand. jur. Vladislav Vranjanić; II. tajnik: stud. med. Uroš Masović; blagajnik: stud. med. Emil Katić; knjižničar: stud. phil. Rajmund Perčić; novinar: stud. jur. Rinaldo Čalić; odborski zamjenici: stud. med. Miho Jerinić, cand. ing. Petar Senjanović.

Naknadni izbori za hrvatski sabor u Zagrebu obavili se prošloga čedna. Zdrvena opozicija pobijedila je u tri kotara, u kojima bijahu izabrali njezini kandidati gg. Dr. Vrbanić, Dr. Zahar i Bedeković.

Pesajebica obojstva Ostromana. Dne 27. novembra razpravljala se je pri vrhovnom sudu u Beču zanimiva razprava, a to na njezinu pritužbu dvojice Lovšnjana, koji su dne 24. junija 1897 od rovinjskoga sudišta bili osuđeni jedan na pet, a drugi na 4 mjeseca teške postrane tamnice za javno nasilje tobože počinjeno proti obdinskim stražarom Radolovičkim i Scopinichu one večeri, kad je ostao mrtav sirota Ostroman, kako naši čitatelji znadu.

Prvi sud spoznao je krivini oba obdinska, to jest Jakova Vidulica obd. Ivana i Ivana Picinica, jer da su silom htjeli nagaziti stražare, da puste Ostromana. Jedan od najglavnijih i najtežih svjedočaka proti njima bio je upravo stražar Scopinich, zapisao se u Rovinju, proti predlogu branitelja Dra. Trinajstića iz Pazinca; ali taj isti Scopinich bio je malo mjesecih prije spoman krivim i osuđen u Gracu što je prekoračio nužnu obranu prema Ostromanu.

Razprava pri vrhovnom kasacionom dvoru bila je javna. Obtuženike Vidulica i Picinica zastupao je odvjetnik Dr. Laginja, kao zamjenik Dra. Dinka Trinajstića. Predsjedao je bivši ministar Dr. Steinbach.

Kad se je čitalo izvješće o činu i kako je Ostroman poginuo od udara i bođenja od obdinskih straža dobio je, vidilo se je veliki dojam, koji je na vrhovne suce učinio ovaj grozan čin.

Dr. Laginja vraćao je rovinjsku osudu tim, da nije snajao biti zapisne svjedoke Scopinich, jer je njegovo neprijateljstvo prema Ostromanu i svim, koji su se za njega zauzimali, više nego očito, nadajše tim, da Picinici drug nisu činili silu kakovu zakon predviđa za kaznu, napokom tim, da ako jesu i silom htjeli oteti Ostromana stražarom, još nebi imali biti kažnjeni, jer su mislili, da moraju obraniti mladića, za kojega se je brusila sablja, kako je od prilike jedan svjedok izkazao. Vrhovno kasaciono sudište učinilo je osudu s prvoga razloga i otpuštio stvar za novu razpravu na isto prvo sudište u Rovinju.

Prieki sud. Danas osam dana proglašen bijaše za Prag i okolicu prieki sud usljed nemirah, izazvanih u Beču i po sjevernih gradovima Česke od Njemaca. Posebni sud sudi svim onim, koji se ogriješili proti zakonu radi izgređa, navala na osobe i tudji imetak, itd. itd.

Iz Trsta do Francići 7. dana. Teško nam je uzmemirati veliku gospodu kod sl. ravnateljstva pošta i brzajava u Trstu ovakim trčunom, ali ono će nam oprostiti kad mu kažeš, da su naši predplatnici i čitatelji odviše čitljivi pak nam svaku nevoljicu oimih priobede, da ju tobož s njima podijelimo.

Tako nam šalje jedan od tih čitljivaca dopisnicu, koja je putovala iz Trsta do c. k. pošte Francići puniti 7 dana, do čim putuju drage sretnije dopisnice odavde do tamo 4—5 sata.

Ta potepuha nosi na sebi poštanski pečat Trieste (Triest) od dne 23/11. onaj iz Vukovara od dne 26/11, onaj iz Abbazie od dne 29/11 onaj iz Francići istoga dne a adresatu je sretno stigla u ruke dne 20/11 u 7 sati u jutro.

Zadovoljujući ovim spomenutom čitljivca, molimo gg. kod sl. ravnateljstva u Trstu, da si nebi ovakvu — i slične malenkosti odviše k sebi uzeli.

Iz Rieke pliu nam 28. pr. mj. Danas imali smo u stolnoj crkvi riedku crkvenu

svečanost. Ustoličen bijaše za prošta, arciidjaka i opata: pred. g. Falvi a za župnika, veleč. g. Dr. Kukanic. Senjski ordinarijat zastupao je kod te svečanosti prof. Dr. Roko Vučić. Sv. obreda prisustvovalo je jedan činovnik kao zastupnik kraljevske vlade, te deputacija gradskoga poglavara i veliko mnoštvo puika iz grada i okolice. Pred. g. Falvi dobio je najprije čast prošta, zatim arciidjaka i napokom čast opata sv. Jakova u Vašoj Opatiji. Zatim je sliedilo ustoličenje župnika veleč. g. Kukanica. Obojica izrekoh vjerovanje i položise svečano obećanje dotaknuvši se rukom misne knjige. Prof. Dr. Vučić podijelio je zatim obojici kanoničke znakove nagovoriv ih ujedno u latinskom jeziku. Sv. misom, koja je odvijala novoustoličeni župnik g. Kukanic, svrši sv. čin.

Potenus parobrod. Ugarsko pomorsko parobrodarsko društvo „Adria“ na Rieci primilo je brzajava viest od svoga kapetana F. Vlastića iz Luke Dengeana, kojom mu javlja, da je usljed nesreće potonuo društveni parobrod „Jokaj“ te da se je čedom spasilo sedamnaest osoba, dočim su ostali u moru našli smrt.

Poslo je čitavo osoblje potonulog parobroda, vednom iz naših krajeva probudjemo niže podatke o nesreći, kako ju donosio riedke novine:

Zapovjednik parobroda F. Vlastić Vinokov brzajavljiva svomu društvu, da je pošao odmah iza sudata u London, da izvesti tamošnjim oblast o nesreći i njezinim žalostivim posledicak. A sada eto imena onih, koji nadjose smrt u morskih valovih, kao i onih, koji se spasih. Kako se izvjestno znade, utopiše se ovi: Augustin Batistić, pomorski kapetan (treći na parobrodu „Jokaj“) duge plovište, 27 godina star iz Rieke; Josip A. Tonetti Lovrin, kuhar, 46 godina star iz Plomina u Istri; Franjo Haramija Kuzmin, grjač, 30 godina star iz Grobnika; Vazoslav Subotinić Franjin, ugljenar, 18 godina star iz Crnika. Spasili su se: Fridrik Vlastić Vinokov, pomorski kapetan iz Drage dolje; Antun Šepić pod. Sveteljuba, pomor. kapetan (drugi na „Jokaj“) iz Ike; Ivan Železnik Antunov, prvi mašinista iz Prevoja; Avtur Schwarz Josipov, drugi mašinista iz Zaprješća; Julijo F. Lenac Ivanov, treći mašinista iz Rieke; Franjo Subotinić Pavlov, mašinista-pomagáč iz Crnika obd Grobnik u Primorju; Tomo Ljubičić Tomov, ugljenar iz Istre; Dragutin Ferrara Filomelin, kormilar iz Sibbe u Dalmaciji; Gaspár Galović Franjin, mah iz Beršeca; Bartul Belloni Bartulov, kolar iz Rieke; Ivan Mavrinac Ivanov, grjač iz Grobnika; Josip Motušić Šimunov, kormilar iz Sibbe; Ivan Žic Jakovljov, konobar iz Dobrinja na Krku; Matija Burid Leonardov, noštrostro iz Rieke; Dominik Zahović Adelin, grjač iz Ripende; Ervin Müller Otonov, kormilar iz Budimpešte; Gjura Strušelj Štepanov, kormilar iz Podvežice; Josip Filipas iz Beršeca (Istra).

Viching redivivus.

(Sliedi.)

A sada predjimo na pojedine odgovore g. dakana Pesante na naše zadnje opazke.

1. Rekli smo, da kanonik Pesante u svojem djelu: „La liturgia slava“ da se pokaže tobož nepristranim, hoće citirati samo neke ulomke (dočim je u istinu sve osim 61. redka, tiskana na stupac, uzelo) iz članka čeha Borowy, napisanog nota bene za teologijska Enciklopedija Wetzera und Welte — u kojoj dakle pisac nije mogao potanko i savršeno opisati život sv. Cirila in Metoda — pak iz toga da on nekim odnuevijenjem zaključuje i iztise da dokaz svoje tvrdnje kako ni taj čeh ne spominje dozvole Hadrijana II. glede porabe slavenskog jezika u liturgiji.

Nasuprot tomu on nas biedi u „L'Espresso del Litore“ br. 125 i 126 t. g. i sa njegovim besjedam prikripi riedku samo koja da nije njegova. I nije njegova. Ali mi nit smo kazali, da je njegova ta neudžna riedka, nit smo ju tobož kao njegovu naveli pod navodnim znakom; nit smo se ogriješili sa podmetavanja. Pred. Pesante prije nego li će započeti da brani svoju tezu, hede da upozna svoje čitatelje sa sv. Cirilom i Metodom, a da se pokaže nepristranim i vjerodostojnijim „per essere più creduti“ kaže, da će doslovno prenesti nekoja mjesta, neke ulomke iz članka Borowy-eva u „Kirchenlexikon od Wetzera-Welte-a“ („traducendo alla lettera alcuni brani“)

Štjuci na prvi mah riedi „alcuni brani“, morali smo da borme pomisliti, da je to manji, mnogo manji dio Borowy-eva, a s kojim u ostalom, kako smo jur natuknuli ne dokazuje g. Pesante a ma ništa, manje nego ništa, jer i iz ovoga navoda enciklopedičkoga članka uvjeriti će se pomisliti čitalac, da u sveta braća ipak rabila slavenski jezik u liturgiji uz izričiti „nihil obstat“ Sv. Stolice. Rieč nekoi, „alcuni“ znamenuje i u navedenom mjestu mnogomanji dio cjeline. Kad ali savjerno prevedene ulomke sa upitnim člankom, našli smo, da je g. Pesante preveo čitav članak izuzev 51 redak i, to je učinio košto sam tvrdi, samo da se pokaže vjerodostojnijim, „per essere più creduti“ te da je slobodno njemu kao historiku „per excellentiam“, kada „il più recente dei scritti“ ne spominje povlasticu dana, po Hadrijanu II., naprosto zanijekati tu činjenicu. Mi smo uporabili ovu obituznu riedku, jerda bolje iztaknemo razliku izmed obećanja i izvršenja Pesantova. Mogli smo to postići i rabeč pod navodnim znakom iste auktorove riedi n. p. G. Pesante kaže, da će citirati (pozor!) „nekoje ulomke“, dočim je u istinu... Naše čitalačko obdinstvo bilo bi se i na ovaj način osvjedočilo, da je g. Pesante kao uvijek nepristran i da mu vjeruje onaj, koji mu još vjerovati... može i hoće.

Dakle u kratko, mi smo samo nastojali natuknuti, da smo se čitajući str. 17. do okliedno 21. Pesantove knjige uvjerili, da je on navedeo tobož samo neke ulomke iz pomenutog članka — „traducendo alla lettera alcuni brani“ — hito dat razumit, da je to Bog zna kako obzešan i točan životopis sv. braće, da sadržaje sve, što se do danas — „il più recente“ — moglo dokazati iz njihova života, pak da on oslanjajuć se na pisca Slavenu — „czeco Borowy“ — može naprosto njekati sve ono, što taj nije naveo; dočim obratno taj članak nije nego kratak životopis sv. braće, koga je g. Pesante preveo svaga izuzev 51 redak tiskani na stupac, te pušto je napisan za jednu teol. enciklopediju, to njegov pisac nije ni mogao, a stalno ni namjeravao, u njem prikazati po tako čisti život sv. braće, odakle sliedi, da ako on nije čuodnog naveo, ne smije za to jedan historik reći, da to nije dokazano, da ne postoji, kada to nasuprot drugi historici iznesoh i dokazahe. Takove zaključke i dokaze prave nekoi u kakovom političkom časopisu „per daria ad intender“, ili oni, koji računaju „sulle ombre e sui pregiudizii di certi lettori“, ali jedan historik, pred. g. dekan, toga neisuje činiti. Dobro je navesti više toga, kako velite, nego manje, ali citatom se ne smije zavaravati čitatelja. Mi puštamo, da svaki, čitajući hoće, savrali članak u Wetzera i Welte i stranica 17-21 Vaše kritične knjige, pa neka reče po duši, imamo li pravo mi ili g. dekan Pesante.

2. Sada možemo preći na drugi izgovor pred. Pesante, kojim nastoji, da se opravda od našeg prigovora, koji do istine ne osvjetljuje najpovoljnije njegovu nepristranost i vjerodostojnost, koju nastoji predobiti od svoje čitalačke publike — „per essere più creduti“. Mi mu prigovorišmo, da je rabio osakađeni, okrajeni navod uzoritog Bartolini-a, koji navod pak u istinu nije Bartolini-ov, već su to doslovno prevedene riedi slavnoga Račkoga, na kojih se temelji priznata povijesna činjenica, pak smo rekli, da je pred. Pesante upotrijebio te riedi, tu sentenciju Račkoga, kojim izdaje pod firmom kardinala Bartolini-krsteći ja specioznom imenom „il principio del Bartolini“ i podmetavajuć ju za temelj, na kome uzdiže babilonski toranj svoga War-wara, dakako „per essere più creduti“.

Uzorit Bartolini naglasuje odmah u predgovoru, da nije u svojoj knjizi ništa utvrdio „nulla affermamio“ što ne bi već bilo „con solide ed incontrastabili testimonianze provato“. U svom tekstu iznaša Bartolini kao dokazanu činjenicu, da je Hadrijan u istinu upravio na Rastislava i Kocela pismo, koje se sačuvalo samo u staroslavenskom prevodu i da im je poslao s. Metodija kao apostolskog legata i pastira sviju Slavena. Prehvaljeni uzorit povijestiar obazuje se u svojoj knjizi na posljedke znanstvenih iztraživanja Ginzela, Račkoga i ostalih te navajja njihova mišljenja, ali u posebnim bilješkak (note), drži pod navodnim znakom. Takove prakse drži se i u ovom pitanju. U opazci navajja prigovore, obječije Ginzelove proti pismu Hadrijanovu, nu lakonički iznaša i razloge, kojimi Račk brani protivno mišljenje i tu dolazi u tajl. prevodu reproducirana

Medju ostalim u predgovoru str. XVII, XXIII i onda u samoj razpravi od str. 77 napred.

gori spomenuta sentencija Hrvatskoga povjestničara.

Iz odgovora Račkoga na treći naime prigovor izmedju Ginzelovih — „argumenti intrinseci“ — donaha u opasci (arg. 84) sliedeće: „Ma mettendo da parte ogni critica e filologica questione su la lettera in discorso anche il buon criterio di chi è versato nella prassi della S. Sede sa giudicare, che questa lo accompagna con le sue lettere credenziali. E questa prassi diceva aver luogo specialmente nell'attuale circostanza; conciossiachè Cirillo e Metodio erano stati spediti per la prima volta nella Moravia dall'Imperatore Michele, essendo insigniti del solo carattere sacerdotale; dalla Moravia erano stati chiamati in Roma da Sommo Pontefice s. Nicola I.; venuti in Roma Adriano II. successore di Nicola I. gli aveva consecrati vescovi; Carlo era morto in Roma; Metodio tornava nella Moravia e nella Pannonia con la qualifica di Arcivescovo di quei principati non solo ma bensì di Legato Apostolico e di Pastore a tutti gli Slavi; quando dunque era necessario che lo accompagnasse Adriano II. con una lettera diretta a quei principi, che avevano ad esso richiesto il loro Dottore e Maestro Metodio?“

Sad što se pred. g. Pesante, on na str. 24. dajuć po svoju pojam o „legati a latere“ ne od dobe IX. stoljeća, nego kako se je tijekom vremena usavršio i danas vriedi, veli: „Però osserviamo prima di tutto ch' se i veri legati a latere, appunto perchè Cardinali (nacemo danas, a ne onda), non abbisognano di legittimarsi colle lettere del loro mandato (can. Nobilissimus 3. D. 97) anche il buon criterio di chi è versato nella prassi della S. Sede sa giudicare, che questa, quando spedisce un suo rappresentante a qualunque Sovrano, sempre lo accompagna con le lettere credenziali. (Bartolini: I. Sa. Cirillo e Metodio. Roma 1881. p. 84). Ora queste lettere non esistono, esistono bensì quelle di Giovanni VII...“ i tu navajja Pesante više drugih pisama, a na str. 27. to zove: „principio che sopra ci fu ricordato dal Card. Bartolini“. Neke se ne zaboravi još, da taj pred. Pesante takodjer veli, da ne postoji ono pismo Hadrijana II., prem je na str. 22. donio proti istomu neke prigovore Ginzelo, koje je jur Račk opravdao te je navajja i kard. Bartolini u opasci na str. 81. napred, i premda ovaj u predgovoru (XXIII) veli, da se to pismo (lettera) nalazi: „ripertata nella Leggenza Pannonica (n. 8.) come vedemmo, fu riprodotta in varie collezioni di documenti Slavi, ed inserita in secondo luogo dal Ginzl nel titolo: „Monumenta epistolaria de ss. Cyrillo et Methodio agentia (n. II. pagg. 44, 45)“ i premda tu činjenicu osim ovih mjesta opetuje na str. 127 (što i Pesante donaha na str. 32, 3, jer se veli, da je povlastic bila dana i obzrom, „non trovandosi quelle genti alla portata di conoscere nè la lingua greca nè la latina“, što je on okretio onako fino i dobrom nakanom: la rozazza del popolo.) te na str. 128 i 129. Sad neka svaki sudi, je li naša opazka bila na mjestu i od kakve važnosti mogu se smatrati ovako točni citati pred. Pesante. Slobodno je da pobijati historičke navode kard. Bartolini-a, ali historičkimi činjenicami i kritičkom opravdavanjem navoda, a ne pobirati same prigovore i potkošite po njegovoj knjizi i rabiti radije auktoritet kardinala nego „d'un academico di Zagabria“ za poricati jednu stvar, koji oni oba tvrde.

3. U trećem prigovoru nam pred. Pesante predbacuje, da smo krivo shvatili i predložili nalog, što ga imao obaviti kard. Bartolini. Uzorit p. sac imaje po nema „autorevole incante“ nek nastojati da ratunamci vjek i život dvaju svetaca, a ne da autoritativno tumaci encikliku „Grande Munus“. Onaj „ia“ u „esporla“ da se pređe na vit. Svaka ma kvačica dobro doša. Mi molimo g. Pesante, da na sam kvač sadržaj te znamenite enciklike. U „Supplemento“ 40. br. „L' Eco del Litore“ t. g. stoji cruo na diehu: „L' Enciclica „Grande Munus“ ha due p. ri: l' una na rativa, l' altra dispositiva. Nella prima riedra la vita e le gesta dei Ss. Cirillo e Metodio... Nella seconda parte il Sommo Pontefice ordina, che in tutto l'orbe cattolico si 5 Luglio si celebri ogni anno con rito doppio minore la festa dei Ss. Cirillo e Metodio...“

Da je Bartolini-ovo djelo uzko skopčano s pohvaljenom enciklikom, vidi se upravo iz predgovora njegovih „Memoria“, gdje piše dolovno: „Or dopo che il Sommo Pontefice Leone XIII. Nostro Signore volle estendere il loro culto a tutta la Chiesa Cattolica (što je učinjeno upravo enciklikom „Grande Munus“ — to je g.

Pesante-u „la parte dispositiva“ — esencio stati noi messi da autorevole incarico ad esporla — (t. j. zivot sv. braće, kako se je sv. Otac kratkim potezi dotaknuo u „Grande Mimus“, g. *Pesante-u* „la parte narrativa“) — stimiamo necessario di far note le autentiche fonti... Citatalc može ai sada misliti, da su jur pouzdani ti izvori, iz kojih crpa, i pouzdane „Memorie“, koje je jedan kardinal, prefekt sv. Zbora za obrede po višem nalogu svetu podao. Onaj „la“ u „esporla“ odnosi se doista na „vita“, ali vita, koja je predmetom enciclice „Grande Mimus“. A da ne bi tko posumnjao, kao da mi natežemo riječi, izvlačamo smisao ili shvaćamo stvar, kao nijedan drugi, pozivajmo svakoga, neka sravnj s upitnom enciklikom *Bartolini-ovo* djelo, te prispejodbi pojedine misli, njihov teki i objam, pa će se na prvi mah osvjedočiti, da to djelo jest prava parafraza enciklike „Grande Mimus“. Godine 1886. preveo je na hrvatski to *Bartolini-ovo* djelo profesor *Ivan pop Danilo*. Evo što veli prevoditelj u pripomeni (str. XXIII.): „Ova je knjiga, kako to sam uzoritio pisac u svom predgovoru nabriva, sastavljena po višem nalogu, da obšire na svjetlo iznese povjestne dokaze o činima svetih slavenskih apostola Cirila i Metoda, u znamenitih okružnici Grande Mimus neumarloga S. O. Pape Lava XIII. spomenutim. Okružnici je dalek knjiga ova podjovjestnim vidom, kao tumač; te iz toga obzira čestujeju u neizmjerneji cieni, koju okružnica ima po clo kristijanski svijet, navlastito po Slavene... U ovoj pripomeni ima što šta poučnoga i za *Pesante-u* Mi nu samo ovaj mali navod pružamo na skrušeno razmišljanje. Mi nećemo, da sumnjajmo njegovu ortodoksiju, ni znademo poštivati slobodu iskrenog izražavanja povjestnih istina, ali koga vode prednade, koji boluje rek bi od stanovitog *dallentizma* — neka se i ne mrčć.

*) I u njegovoj knjizi str. 53.

Listnica uredništva.

Gosp. N. N. Kopar. Novac za „Družbu sv. Cirila i Metoda“ šaljemo blagajniku u Volosko, koji ga mjesečno u našem listu oglaš. Ovo vriedi i za ostalu gg. koji nam poslaše zadnjih dana nešto prisnosa. Prijateljski odzdrav!

Gosp. dopisnikom: iz Lanišća, Voloskoga, Juršići, iz stanovitoga kotara, Gologoricke, Rieke, blagajniku družbe sv. C. i M. itd. Ustrpite se do bliđnjeg broja.

Listnica uprave.

Uplatili su za „Našu Slogu“

G. Andrija Sfrčić Milna - Brač	for. 2
Anton Matetić Bračca - Kastav	4
Gavro Pavličić - Sušak	10
Josip Šepić Mrkopalj	4
Ivan Malozor - Sijanjska luka (Dalm.)	7
Lovre Tomšić - Novaki (Pazin)	5
Ante Ščulac - Eupn. Novaki	5

Dr. Ribaf.

Javna zahvala.

Prigodom zabave ženske podružnice „Družbe sv. Cirila i Metoda“ u Mihotičih ostalo je čistoga dohodka for. 40. K tomu pripisale kao ulazninu presvj. gosp. Dr. Dinko Vitez iz Krka for. 2; veleč. g. Ante Puž iz Moščenića for. 2; g. Ante Širola for. 2; N. N. darovao for. 1. Ukupno for. 47, koju svotu odposla odbor g. blagajniku družbe na Volosko. Svim, koji su kod zabave sudjelovali ili bilo što darovali, izriče iskrenu zahvalu *Odbor*.

Očitovanje.

Očitujem ovim javno, da sam bio krivo obrečen; da sam naime ja potimno štetu F. i A. Širola-Kovačić i M. Maretiću. To moje očitovanje temeljim na odluci c. k. suda u Voloskom koju na zahtjev mogu dati na vid. Pošto ja nemogu potpripiti tu eramotu, tražit ću one, koji su mene neduzna obrekli. Sv. Matej, 6. dec. 1897.

Baštjan Mate.

*) Za članku pod ovim naslovom neodgovara uredništvo.

Nudja se pošiljke po kilograma po pošti: kava, ulično ulje najbolje vrsti i svakojaka kolonijalna roba. Prodaja se također na debslo. Kava od 1 for. do for. 1.80.

Giovanni Battistella
Trst.

P. n. gg. članovom „Matice Hrvatske“.

Čast mi je, da upozorim p. n. gg. povjerenike i članove „Matice Hrvatske“, da će knjige „Matičine“ za god. 1897. biti deskera gotove i da se iste ukusno vezane mogu i ove godine u mene naručiti.

Vezovi „Matičinih“ knjiga vrlo su ukusni i originalni te odgovaraju svim zahtjevima moderne knjigovezke vještine.

Ciene vezanih knjiga:

1. Kabeza - „Vrieme“	for. 70
2. Klad - „Bribski knezovi“	50
3. Platler - „Njemačka književnost“	50
4. Turgajev - „Lovčeve biljeske“	40
5. Senca - „Srbijane pripovjesti“	40
6. Firat - „Kraljević Radovan“	30
7. Osim - „Aziz - „Bo svrhe“	30
8. Trasić-Favčić - „Car Simeon“	30
9. Novak - „Dva pripoviesti“	30
10. Leakovar - „Sjeme ljubavi“	30

Ukupno 4 for. —

Prievodi grčkih i rimskih klasika:

1. Cezar - „Galaki i gradjanski rat“ — for. 80 nč.
2. Platner i Xenophon - „Symposion“ — 80

Hrvatske narodne pjesme:

„Junačko pjesme“ - knjiga II. — for. 80 nč.

Pošto mi je slavni odbor „Matice Hrvatske“ povjerio i ove godine odpremu „Matičinih“ knjiga, to ću vezane knjige zjedno s drugim knjigama pripisati p. n. gg. povjerenicima „Matice Hrvatske“.

Budući da je uprava „Matičina“ završena mnogim drugim poslovima, ne može da preuzme još i naručbe vezanih knjiga, upozorjem p. n. gg. članove „Matičine“, da se vezane knjige mogu samo u mene naručiti.

Umoljavam najprijudnije ovim putem p. n. gg. članove, da mi što prije izvole pripisati svoju eljenjenu naručbu kao što i pripadajuću svotu poštomskom doznacnicom, jer u inakom slučaju neću moći naručbu efektuirati.

U Zagrebu, mjeseca prosinca, 1897.

Ivan Schneider
knjižgovež, „Matice Hrvatske“
Frankopanska ulica br. 4.

Na prodaju

grede i dužice.

Podpisani javlja ovim sl. občinstvu, osobito graditeljem i bačvarom, da ima na prodaju:

- 1) 1000 komada gredah svake debljine i duljine iz veoma nizke cieni. Grede jesn jelove i smrkove
 - 2) Dužica za bačvare smrkovih i jelovih svake vrsti.
- Naručbe prima ustmeno i pismeno *Anton Mešvedić* trgovac lesom
- Klasna (Istra).

Dobro vino.

Lanjske godine kad je bio prvi tečaj za konobare i vinogradare pri c. kr. kemično-gospodarstvenoj pokusnoj postaji u Spljetu, uhvatio sam zgodu, da mu prisustvujem željom, da upoznam raznovrstna vina, i da ih znadem analizirati, i čista u trgovinu turiti, te time koristiti trgovcu a osobito dalmatinskom vinogradaru.

Dakle tko želi nabaviti dobrog vina neka se obrati pouzdano na *Stjepana Dulčića* Brusje na Hvaru (Dalmacija)

Prsni sirup.

Rabi se kod hripavosti kao kašalj oblažuću, slez odstranjujuće sredstvo. Odrasli uzimlju 3 do 4 žlice, djeca isto toliko žlica. Ciena, boćica 35. novč.

Antirrhoeumon

Najbolju sredstvo proti trganju. S time se tri put na dan oboljele dijelove namaže. Boć ca 25 novč.

Živinski prah

Izvrstna i najbolja pri-pomoć, da se kojih, krave i volj zdravi uznevaju 1 omot 25 novč., 10 omota 2 for.

Ljekarna Piccoli „Pri Anđelu“
Ljubljana, Dunajska cesta
Slija se prema poštomskom pouzdanju

Prave brnske suknene tvari

Jedan ceupen	(for. 310 iz dobre	parvu
310 m. dug. de-	410 iz dobre	ovje
statan za muš-	6 - iz bolje	vunu
ko odjele stoji	775 iz fine	
naime	9 - iz najfinije	
	1050 iz još finije	

Jedan ceupen za crno salonske odjele for. 301 (vazda se garuje kapite, Rhdan, Parisienne, Hockinge, tvare za crvane, i koljzaničke iz-raznake, najljepje kamengars i Cheviata itd. raznakiše sr tvorničke cieni kao Hrvatsko solidno i vrlo dobro poznato)

Skladiste tvornice Kiesel-Amhof u Brnu

Uzeral babaiva i franos. Pofidija vjerno uzorka.

Pozor! P. n. občinstvo upozoruje se, ako bito na to, da stoji tvopi nogo naje, koje se ih izravno narubi nego li nas, koje se perodovanjem trgovack nabavi. Trziska Kiesel-Amhofa u Brnu, raznakiše vrs tvare uz prave tvorničke cijene bez odbitka, što ga daju kroječima, koji škodi silne privatnim strankam.

Tko pije

Kathreiner

Knicippovu sladovu kavu?

Svaki

tko ljubi točan kavu a pridošiti hoće i zikavije sačuvat.

Sve strojeve za poljodieljstvo i vinogradarstvo

Ciene iznova, snizen

PREŠE ZA GROZDJE, DIFERENCIALNI SUSTAV.

Ovaj sustav prošla ima najveću čistujuću moć od svih drugih, ma kojih mu drago bilo preša.

Preše za masline, hidrauličke preše, štrcaljke proti peronospori, Vermorelov sustav; ove moje štrcaljke su poznate kao najbolje i najjeftinije; automatične štrcaljke; mastilnica sa spravom za mliti jagode, preše za sieno, triere itd.

tvori u najboljem proizvodu

IG. HELLER, BEC

II/2 PRATERSTRASSE 49 — Cienike i sviedočbe gratis! — Traže se zastupnici! Čuvati se kontratacija!

Povlašteni ured za putovanje po Austro-Ungariji i po inozemstvu

ALOJZIJ MOZETIĆ

TRST — Piazza dei Negoizanti br. 1. — TRST

Povlašteni ured za putovanje po Austro-Ugarskoj te inozemstvu, posreduje putovanja u Aziju, Afriku, Ameriku i Australiju, te po cijeloj Evropi, zastupa najbolja parobrodarska društva, posreduje kod osjeguranja proti nezgodama uz bezplatnu poduku toliko pismenu kao ustmenu u svim mogućim putnim prigodama; jamči najniže cieni i najbolju poslužbu.

Tiskarna Gutenberg

Nijalka ces. kralj. univerzitetne tiskarne „Styria“

13 Sackstrasse — GRADEC — Sackstrasse 13

TOVARNA ZA OBRITNE IN CONTO - KNJIGE

slotem „Patent Workman Chicago“

Rastrirni zavod - Knjižgovež.

priporočuje se za prijatne narobe se sadržinom primerkih cen li točne postrebe.

Izdavanje vaskrštnih listovih kakor: časnikih, rekviziterv u vankem obsežji, brošur, glasikov pesnik, raznov, memorandov, okružnih, papirja za listu li zaviljav u naplenu, naslovih listov, jedniti list, govahli itd. itd. — Bogata zaloga glavah. Conto-Corrent-knjige, Saldi-Conti, Faktura Debitoren, Creditoru, Cassa-knjige, Strazza, Memoriale, Journalov, Prima-nata, odpravah, mesajnih Casso-zapadnih li knjig za kapiranje, kakor tudi vseh pomožnih knjig, petem razviravoga (hranskega) papirja, Conto-Corrent, avlilenoga papirja za kapiranje, listov iz kavčeka za kapiranje skletio iz olnka za kapiranje itd.

Za narobe in nadaljnja pejšasila obrniti, se je do glavnega zastopnika

Trst, Via delle Acque 5 — **ARNOLDO COEN** — Via delle Acque 5 Trst

Skladiste pokucstva

tvrdke Aleksandra Levi Minzi

Trst, Via Riborgo, 21 i Piazza vecchia br. 1

Skladiste pokucstva i tapetarje svakojakih nacrtu iz vlastite radionice. Bogato skladišće zrcala i svakojakih slika. Na zahtjev šalje se ilustrovan cieni badava i franco. Naručene predmete postavlja se na parobrod ili na željezničku postaju bez troškova naručitelja.

Naručbe preznimlje za Istru i Dalmaciju.

Tiskara Dolenc u Trstu